

SAOPĆENJE PRIOPĆENJE FIRST RELEASE

B O S N A I H E R C E G O V I N A
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNI ZAVOD ZA STATISTIKU

B O S N I A A N D H E R Z E G O V I N A
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
INSTITUTE FOR STATISTICS OF FB & H

GODINA / YEAR VIII

SARAJEVO, 26.11.2015.

BROJ / NUMBER: 3.2.3

Molimo korisnike da prilikom korišćenja podataka navedu izvor
Those using data from this issue are requested to state the source

DISTRIBUTIVNA TRGOVINA za III tromjesečje 2015

DISTRIBUTIVE TRADE
For 3rd quarter of 2015

U trećem tromjesečju 2015.godine u odnosu na drugo tromjesečje 2015.godine ukupni desezonirani promet distributivne trgovine pao je za 1,6%.

In 3rd quarter of 2015 seasonally adjusted distributive trade total turnover was 1.6% lower than in 2nd quarter of 2015.

Kalendarski prilagođeni ukupan promet distributivne trgovine u trećem tromjesečju 2015 u odnosu na treće tromjesečje 2014. godine bilježi rast od 3,1%.

In 3rd quarter of 2015, working-day adjusted total turnover is 3.1% higher than in 3rd quarter of 2014.

DISTRIBUTIVNA TRGOVINA - SEZONSKI I KALENDARSKI PRILAGOĐENE STOPE PROMJENA UKUPNOG PROMETA DISTRIBUTIVE TRADE - SEASONALLY AND WORKING-DAY ADJUSTED TOTAL TURNOVER GROWTH RATES

	Sezonski prilagođeni podaci Seasonally adjusted data		Kalendarski prilagođeni podaci Working-day adjusted data		
	VII-IX 2015 IV-VI 2015	VII - IX 2015 Ø 2010	VII - IX 2015 VII - IX 2014	VII - IX 2015 Ø 2010	
Ukupno	-1,6	22,6	3,1	35,2	<i>Total</i>
G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	-2,0	23,3	2,5	36,0	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
45 Trgovina na veliko i na malo motornim vozilima i motociklima; popravak motornih vozila i motocikala	-5,2	-6,5	4,2	-4,9	<i>Wholesale and retail trade and repair of motor vehicles and motorcycles</i>
46 Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	-3,3	18,3	-0,8	31,2	<i>Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles</i>
47 Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	0,4	37,8	7,6	52,2	<i>Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles</i>
Ostale djelatnosti	12,1	3,6	27,1	11,6	<i>Other activities</i>

DISTRIBUTIVNA TRGOVINA - SEZONSKI I KALENDARSKI PRILAGOĐENI INDEKSI UKUPNOG PROMETA
DISTRIBUTIVE TRADE - SEASONALLY AND WORKING-DAY ADJUSTED TOTAL TURNOVER INDICES

	Sezonski prilagođeni podaci Seasonally adjusted data		Kalendarski prilagođeni podaci Working-day adjusted data		
	$\frac{\text{VII-IX 2015}}{\text{IV-VI 2015}}$	$\frac{\text{VII - IX 2015}}{\text{Ø 2010}}$	$\frac{\text{VII - IX 2015}}{\text{VII - IX 2014}}$	$\frac{\text{VII - IX 2015}}{\text{Ø 2010}}$	
Ukupno	98,4	122,6	103,1	135,2	<i>Total</i>
G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	98,0	123,3	102,5	136,0	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
45 Trgovina na veliko i na malo motornim vozilima i motociklima; popravak motornih vozila i motocikala	94,8	93,5	104,2	95,1	<i>Wholesale and retail trade and repair of motor vehicles and motorcycles</i>
46 Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	96,7	118,3	99,2	131,2	<i>Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles</i>
47 Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	100,4	137,8	107,6	152,2	<i>Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles</i>
Ostale djelatnosti	112,1	103,6	127,1	111,6	<i>Other activities</i>

DISTRIBUTIVNA TRGOVINA - IZVORNI, NEPRILAGOĐENI INDEKSI UKUPNOG PROMETA
DISTRIBUTIVE TRADE - GROSS, UNADJUSTED TOTAL TURNOVER INDICES

	$\frac{\text{VII-IX 2015}}{\text{Ø 2010}}$	$\frac{\text{VII-IX 2015}}{\text{IV-VI 2015}}$	$\frac{\text{VII-IX 2015}}{\text{VII-IX 2014}}$	$\frac{\text{I-IX 2015}}{\text{I-IX 2014}}$	
Ukupno	135,3	106,4	103,0	105,2	<i>Total</i>
G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	136,3	106,4	102,4	104,8	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
45 Trgovina na veliko i na malo motornim vozilima i motociklima; popravak motornih vozila i motocikala	95,0	91,6	104,2	112,5	<i>Wholesale and retail trade and repair of motor vehicles and motorcycles</i>
46 Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	131,6	106,2	99,0	101,6	<i>Wholesale trade, excluding of motor vehicles and motorcycles</i>
47 Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	152,3	108,8	107,6	109,1	<i>Retail trade, excluding of motor vehicles and motorcycles</i>
Ostale djelatnosti	108,4	107,5	127,7	120,7	<i>Other activities</i>

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci o prometu u distributivnoj trgovini prema glavnoj (pretežnoj) djelatnosti dobiveni su iz statističkog istraživanja Tromjesečni izvještaj distributivne trgovine za pravne osobe (obrazac K KPS TRG02).

Istraživanje se provodi na temelju Zakona o statistici u Federaciji BiH ("Sl. Novine FBiH" br. 63/03 i 9/09).

Metodologija istraživanja se temelji na Uredbi Vijeća EZ-a o kratkoročnim poslovnim statistikama br.1165/98 (aneks C), 1158/05, 1503/06 i 1893/06.

Obuhvat

Jedinice posmatranja/promatranja su poslovni subjekti (pravne osobe/lica) koji su prema glavnoj djelatnosti registrovani u području G – Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala (KD BiH 2010). Obuhvaćeni su i poslovni subjekti koji su prema glavnoj razvrstani u druge djelatnosti ali se bave i distributivnom trgovinom (specijalna lista jedinica po vrsti djelatnosti).

Obrtnici nisu obuhvaćeni ovim istraživanjem.

Istraživanje se provodi na bazi uzorka koji je izabran iz ažuriranog Statističkog poslovnog registra Federalnog zavoda za statistiku.

Uzorkom su obuhvaćeni svi veliki poslovni subjekti, dok su srednji i mali izabrani metodom slučajnog stratificiranog uzorka.

Na osnovu/temelju rezultata dobivenih uzorkom ocjenjuje se cijeli skup.

Prezentacija indeksa

Rezultati se objavljuju u obliku prilagođenih i neprilagođenih nominalnih indeksa, što znači da nije isključen utjecaj promjena cijena.

Podaci koji se porede sa podacima od prethodnog tromjesečja, prezentiraju se u obliku desezoniranih indeksa. U obliku kalendarski prilagođenih indeksa se prezentiraju podaci koji se porede sa podacima istog tromjesečja prethodne godine.

Radi održavanja dosljednosti i kontinuiteta s prethodno objavljenim podacima, indeksi ukupnog prometa se i dalje iskazuju u izvornom, neprilagođenom obliku ali se posebno ne komentiraju.

Sezonsko i kalendarsko prilagođavanje provedeno je metodom TRAMO/SEATS korištenjem Demetra softvera (verzija 2.2) na serijama tromjesečnih podataka od prvog tromjesečja 2006 nadalje.

Dodavanjem novih tromjesečnih podataka u seriji može doći do promjene desezoniranih i kalendarski prilagođenih indeksa za prethodna razdoblja.

Definicije

Promet je ukupan fakturisani/fakturirani iznos koji poslovni subjekt obračuna za prodane robe ili pružene usluge tokom referentnog perioda trećim licima što odgovara njihovoj tržišnoj vrijednosti. Promet ne uključuje Porez na dodanu vrijednost (PDV)

Trgovina na veliko je aktivnost kupovine i preprodaje robe industrijskim, trgovačkim, profesionalnim korisnicima i ustanovama i drugim poslovnim subjektima koji se bave trgovinom na veliko ili na malo. Također, uključuje se i tranzitni promet robe (prodaja robe koja se po nalogu prodavača direktno isporučuje kupcu bez prethodnog uskladištenja te robe kod prodavača) i izvoz.

Trgovina na malo obuhvaća vrijednost prodatih roba krajnjim potrošačima odnosno stanovništvu za ličnu potrošnju ili za upotrebu u domaćinstvu i obavljenih usluga u posmatranom periodu bez obzira da li su naplaćene ili ne.

Promet od ostalih djelatnosti uključuje promet trgovine koji su ostvarila preduzeća čija je glavna (pretežna) djelatnost izvan trgovine.

NOTES OF METHODOLOGY

Source and methods of data collection

Data on realized turnover in the activities of distributive trade by main (prevailing) activity are collected from the Quarterly Report on Distributive Trade (K KPS TRG02 questionnaire).

This survey is conducted on the bases of Law on Statistical Survey in the F B&H ("Official Gazette FB&H No." 63/03 and 9/09). Methodology for this survey is based on Council Regulation Concerning Short Term Statistics No. 1165/98 (Annex C), 1158/05., 1503/06. and 1893/06.

Coverage

Observation units are business enterprises (legal entities) registered in the section G – Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles as a main activity (KD BiH 2010) as well as business enterprises by main activity registered in other activities, but perform distributive trade activities (special list of kind of activity units).

The entrepreneurs are excluded.

Survey has been carried out on the sample made on the basis of updated Statistical Business Register of Institute for statistics of FB&H.

The sample covers all large entities, while micro-sized and small enterprises are selected by the random stratified sample method.

The evaluation of the whole group is based on the results obtained through samples.

Presentation of indices

Results are shown in the form adjusted and non-adjusted nominal (value indices) indices, where no price-change impact is included

Data that are compared to those from the previous quarter are presented in the seasonally adjusted index form. Data that are compared to the same quarter of previous year are presented in a form of working-day adjusted indices.

In order to sustain the consistency and continuity with previously released data, indices continue to be presented as gross, unadjusted indices, but they are not commented in particular

The seasonal (SA) and working day adjustment (WDA) are conducted using TRAMO/SEATS method in Demetra tool (version 2.2) data series starting from 1st quarter 2006.

Extension of index series, by adding of new quarterly observations in time series could cause subsequent correction for previous periods.

Definitions

Turnover is a total value of all goods sold and services provided on the market in the observed period, irrespective of whether paid or not. Value added tax (VAT) is excluded.

Wholesale trade is an activity of sale of goods to industrial, trading and professional users and organizations as well as to other business entities engaged in wholesale and retail trade. It also includes transit goods trade (sales of goods which is by a vendor's order directly delivered to a customer without being previously stored at the salesman's) and export.

Retail trade is the sale of goods to final consumers, that is to population for personal consumption or for using in household and services provided, irrespective of the fact whether they are paid or not.

Turnover from other activities includes the value of turnover made by enterprises registered in activities out of section G.